

tekem zadnjih desetletij med nami zelo povečal in poglobil, in da tudi širše občinstvo danes glasbe ne umeva več samo kot zabavo, ampak kot resno umetniško, kot eminentno kulturno zadevo.

Kar pa se komorne glasbe kot take tiče, treba pripomniti, da spada kot intimna umetnost v manjše dvorane; tam se taka glasba vse drugače, vse lepše sliši, pa tudi bolj uživa.

Drugo, kar se usojam ob tej priliki omenjati, bi bilo to, naj se pri takih večerih, če mogoče, poskrbi tudi za kako kakršnokoli izpremembo; kajti tudi najboljšega godalnega kvarteta se človek po parurnem neprestanem poslušanju naveliča. Ali bi ne mogel ob takih prilikah pevski zbor Glasbene Matice nastopiti s par vlogami? Bili bi mu zelo hvaležni. Zadnje čase matični pevski zbor sploh malokrat nastopa; če se ne izvaja cel oratorij ali kaj podobnega, pa ga skoro že ne slišiš več. Prosimo malo remedure v tem oziru.

K sklepu še par skromnih vprašanj.

Kdaj pa Slovenci dobimo svoj lasten godalni kvartet? Kdaj lasten orkester? Tudi za tem obojim nam je stremiti in v tem zmislu vzgajati naš mladi glasbeni naraščaj. Ali je treba, da se pri nas skoro vsakdo ravno, oziroma samo klavirskega študija loti, medtem ko imamo violinskih učencev in učenek primeroma še vedno premalo, gojitev ostalih godal (viola, čelo, kontrabas), zlasti pa raznih pihal je pa skoro — tabula rasa?

Začnimo s tozadevnim smotrenim in doslednim delom! Le to nas more in mora v doglednem času privedi k našim ciljem.

Stanko Premrl.

To in ono.

Še nenatisnjena Prešernova pesem. Pod tem naslovom je prinesel poslednji »Zvon« (na str. 572) pet tercijn Prešernovih — iz znane prigodnice »Janezu N. Hradeckemu«, zložene za 25-letnico »Njegoviga poglavarstva«, ki jo je kot župan ljubljanski slavil dne 27., odnosno 29. junija 1845. Priobčil jih je »Zvon«, češ, da so »do zdaj še neznane, neobjavljene«, — po nekem rokopisu, ki so ga menda našli v arhivu županskem ali župnijskem v Železni kaplji, in ki ga je poslal č. g. Meško »Zvonu« v objavo; a priobčil z označbo »Dr. Fr. Prešeren m. p.«

Znani »slavospev krasni in bogati Gorenjski, nje sinovom in dekletom«, ter posebej nje staremu krepkemu duhu, — slavospev, ki je o njem govoril pokojni L. Pintar v Lj. Zvonu l. 1907. (na str. 308) v znani svoji »Saturi«, ter ga je Zbornik Matice Slovenske VIII., leta 1906. (na str. 102) označil za drugi in glavni, na višku simetrične srede stoječi arhitektonski vrh v mojstersko zasnovani kompoziciji tercinske prigodnice, je od l. 1845. do dandanes izšel v slovensko deželo v desetih različnih tiskih, najmanj v nekako 20 do 25 tisoč odtiskih.

Pa še druga! Izvirnik tistih petero tercijn je za nas do dandanes, ker njih avtentičnega rokopisa ne poznamo javno še nobenega, naslednji »prvi tisk« v Novicah z dne 2. julija 1845. leta, — do naglasa in

ločila veren odtisek prve, posebne, slavnostne izdaje pesmi:

Ozri se na snežnikov velikáne
Ki jih nar mlájši žarek zore zláte
Pozdravi, k' iz iztóká postlje vstáne;
Deléč okróg pogléj ravni bogáte,
V visócih žít na njih pogléj valóve,
Nje réke brég, okróg zeléne tráte;
Pogléj nje čverste, bístrih glav sínóve,
Ki vnéma v sercih se jim želja svéta,
Obèrniť v dóma čast vsih zgód osnóve;
In zvestoserčne nje pogléj dekléta,
Lic rajski zor, oči pogléj nebésa,
In sramožljivost, ki je varh njih cvéta;
Obèrni na nje méstnjane očésa,
Kak ljúbijo poštnost in pravíco,
Vesélje v persih Ti sercé pretrésa.

Kar pa je objavil »Zvon«, je samovoljna potvara, nastala za kak ogovor, dopis ali bogvekaj takega lokalnega tam v Železni kaplji ali kjerkoli že, — samovoljna potvara pravim znane *Levstikove* samovoljne potvare iz l. 1866., ki jo je brati na str. 228 znane »Wagnerjeve« izdaje Prešernovih »Poezij«, slavne zaradi Stritarjevega predgovora. Tisti rokopis pa, objavljen dandanes (ko imamo faksimile »Poezij«) brez poznanja Prešernove avtentične pisave, z očitnim falzifikatom »Dr. Fr. Prešeren m. p.«, je mlad rokopis, bogve čigave roke, a zatrdno ne (to vam povem, dasi rokopisa nisem videl, čeprav iskal!), a zatrdno ne Prešernove, ki je umrl 8. februarja že l. 1849., kakor znano. Pri bližem prepis je *Levstikove*, leta 1866. objavljene samovoljne redakcije, ki nima ne pravopisa, ne jezika, ne ritma več resnično in pristno Prešernovega; kot prepis pa zvest vendarle besedilu Levstikovemu — do edine samovoljne, trde izpremembe »na — Slovence te« namestu Levstikovega »na Ljubljánčane«, odnosno izvirno Prešernovega teksta: »Obèrni na nje méstnjane očésa«.

Kaj naj po vsem tem človek sodi? Saj to, da kdo vé za tiste tercine v Prešernu, to je ob Prešernu še manj kakor sama gola abeceda, ker začne tu abeceda šele z dobrim poznanjem jezika Prešernovega in posebej tistih ritmov njegovih, ki tako značilno svojski pojó, pojó! Pa dobro; zgodilo se je, — in dobili smo *simbol*: simbol »Še nenatisnjena Prešernova pesem«.

Vi, prihodniki, pa opašite si svoja ledja ter očistite si prah s svojih čevljev, preden stopate v svetišče!

V Ljubljani, 6. januarja 1917.

Avg. Žigon.

Zamolčane misli. Unionova dvorana. Koncert violinista, koncert čelista, koncert kvarteta na lok. Pa tako nepričakovan obisk: dvorana polna, nabita, premajhna.

In slavnostno razpoloženje je razlito nad njo! Kakor večnostni dih trepeta nad glavami in na obrazih skrivnosten odsev, kakor pričakovanje razodetja, ki ima priti. — Ponos raste v srcu in radost nad neverjetnim glasbeno-kulturnim napredkom: absolutna glasba, brez besedila, brez pestre različnosti, kakršno nudijo vo-